

VYSVĚTLIVKY

Abraze – odření.

Aerobní bakterie – bakterie, které ke svému životu potřebují volný kyslík.

Aktinomycety – půdní bakterie.

Alantoiny – dusíkatá látka urychlující regenerační procesy v organismu.

Alkaloidy – rostlinné dusíkaté sloučeniny vznikající při přeměně aminokyselin.

Amebicid – látka hubící prvoky.

Aminoglykozid – antibiotikum skupiny oligosacharidů.

Aminokyseliny – základní stavební složky všech proteinů.

Anaerobní bakterie – bakterie, pro které je volný kyslík toxický.

Antiastringentikum – lék proti astmatu, který zmírňuje dýchací potíže.

Antibiotikum – látky usmrcující mikroorganismy nebo bránící jejich růstu.

Antiflogistikum – lék tlumící zánět.

Antimikrobiální – usmrcující mikroby nebo bránící jejich růstu.

Antiparazitikum – látky hubící parazity v tělech živočichů.

Antiseptický – zamezující nákaze mikroby a houbami.

Aplastická anémie – nedostatečná tvorba krevních buněk (červných a bílých krvinek a krevních destiček).

Baktericidita – usmrcení bakteriálních buněk pomocí antibiotik, specifický význam má působení antibiotik v průběhu prvních čtyř hodin, kdy je usmrceno 99% bakterií

Baktericidní – hubící bakterie

Bakteriostáze – jde o proces, při kterém nedochází k usmrcení bakterií, jenom k zástavě jejich dalšího rastu a množení.

Bakteriostatický – zamezující růstu bakterií

Betakaroten – látka ze skupiny karotenoidů, nacházející se hlavně v žlutých, oranžových a červených rostlinách.

Betalaktamáza – enzym, který rozkládá betalaktamová antibiotika.

Betalaktamové antibiotikum – lék, kterého základní struktura je odvozená od betalaktamového kruhu, patří sem hlavně penicilíny a cefalosporíny. Používají se při onemocněních, kde se předpokládá citlivost právě na tento druh antibiotik. Jejich účinek spočívá v bloádě syntézy peptidoglykánu.

Bronchitida – zánět průdušek.

Bronchodilatátor – látka pomáhající udržet dýchací cesty průchodné (rozšířené).

Bronchopneumonie – zánět průdušek a plic.

Ciprofloxacinová antibiotika – širokospektrální antibiotika ze skupiny fluorovaných chinolonů.

Cystitida – zánět močového měchýře.

Dermatologikum – léčivo používané při terapii chorobných změn na kůži.

Derivans - léky, které silným drážděním pokožky snižují bolestivý pocit.

Diuretikum – látka podporující vylučování.

Ektoparazit – parazit žijící na povrchu těla hostitele.

Endoparazit – parazit žijící v těle hostitele.

Enrofloxacin – antibiotikum ze skupiny chinolonů.

Esenciální kyseliny – kyseliny, které si organismus nedokáže syntetizovat.

Fenolová kyselina (polyfenolová) – druh kyseliny s antioxidačními, protirakovinotvornými, protizápalovými a antibakteriálními účinky

Fenoly – aromatické sloučeniny.

Flavonoidy – produkty rostlinného metabolismu, někdy nazýván vitamin P.

Fungicidy – látka hubící houby.

Fytoncidy – rostlinné antibiotikum.

Gastritida – zánět žaludeční sliznice.

Glukokortikoidy – skupina steroidních hormonů.

Glykosid – derivát sacharidu. Kardiální glykozidy působí na srdce (digitalis), jiné glykozidy jako streptomycin jsou antibiotika.

Gramnegativní bakterie – bakterie, které mají buněčnou stěnu tvořenou převážně liposacharidy a překrytou vnější membránou. Po barvení Gramovou metodou mají růžovou barvu.

Grampozitivní bakterie – bakterie, které nemají vnější membránu a liposacharidovou vrstvu. Po obarvení Gramovou metodou mají modrofialovou barvu.

Hemostyptikum – látka zastavující krvácení.

Hořčiny – přírodní látky obsažené v rostlinách, které mají uklidňující účinek hlavně na sliznici žaludku a stimulují trávení

Chlamydie – rod bakterií z čeledě Chlamydiaceae, hlodavce infikuje druh chlamydia muridarum

Kartenoidy – přirozená organická barviva, která jsou zodpovědná za žluté, oranžové a červené zbarvení květů a/nebo plodů

Katechiny – přírodní antibakteriální látky, které potlačují některé bakterie v těle, nacházejí se hlavně v zeleném čaji. Jsou základem tříslovin (taninů).

Kortikoidy – skupina steroidních hormonů vytvářených v kůře nadledvinek. Zasahují do mnohých fyziologických procesů, jako je odpověď na stres, kontrola zánětu, metabolismus cukrů, imunitní odpověď, rozklad proteinů, chování apod. Dělí se na glukokortikoidy a mineralokortikoidy.

Kortikosteroid – skupina chemických látek (hormonů) produkovaných potkaním organismem. Stejně nebo velmi podobné látky jsou vyráběné i farmaceutickým průmyslem a používají se k léčbě mnohých chorob. Princip účinku je v tom, že tlumí zánět komplexním zásahem do imunitních reakcí organismu. Kromě toho se používají na ovlivnění činnosti kardiovaskulárního systému, kontroly krevního tlaku, regulaci metabolismu vody, cukrů, tuků apod. Nežádoucí účinky se projevují hlavně při dlouhodobé léčbě.

Kumariny – velmi rozšířené přírodní sloučeniny, nacházející se hlavně v rostlinách. Používají se hlavně jako protisrážlivé léky (např. warfarin), mají tlumící účinky na centrální nervový systém, snižují teplotu, jsou vhodné i jako diuretikum. Používají se také jako jedy na hlodavce (protijedem je vit. K).

Lacerace – roztržení měkkých tkání

Lipotropní látka – látka schopná vázat se na tuky. Zamezuje velké tvorbě tuků v žaludku, resp. uvolňuje v těle nahromaděné tuky.

Lycium polysacharidy – výjimečně silné antioxidanty, tj. látky, které neutralizují volné radikály v těle a zpomalují stárnutí buněk

Makrolidní antibiotikum – antibiotikum se středně širokým antibakteriálním spektrem účinku s primárně bakteriostatickým účinkem inhibicí proteosyntézy. Jsou vhodná při onemocnění nadvarlete, zánětu dýchacích cest, chlamydiové infekci. Nejběžnějším makrolidním antibiotikem je Klacid.

Mastné kyseliny – organické sloučeniny, které mají v energetickém hospodářství organismu přední místo jakožto stavební kameny tuků. Sestávají z řetězců, ve kterých se nachází 4-26 atomů uhlíku. Dělí se na nasycené a nenasycené.

Meningitida – zánět mozkových blan

Minerální látka – látka, se kterou se setkáváme ve formě soli. Zúčastňují se hlavně elektrochemických procesů.

Mykoplasma – nejběžnější prokaryotický organizmus, který nemá buněčnou stěnu. Mycoplasma pulmonis se nachází v těle všech domácích potkanů a kolonizuje povrch respiračního epitelu.

Nesteroidní antiflogistikum – viz NSAID

NSAID – nesteroidní protizánětlivé léky (Non-Steroidal Antiinflammatory Drugs). Symptomatické léky s protizánětlivým účinkem, snižují též teplotu. Symptomatické znamená, že neovlivňují průběh choroby, ale mohou zmírnit příznaky zánětu.

Oftalmologikum – léčivo používané při onemocněních očí nebo v případě nutnosti je zvlhčit (tzv. umělé slzy).

Osteitida – zánět kostí.

Osteoartritida – zánět kostí a kloubů.

Otitida – zánět kterékoliv části ucha.

Paronychie – zánět nehtového lůžka.

Perorální – podávaný ústy

Pneumonie – zápal plic

Prebiotikum – přípravek podporující růst a množení přirozené střevní mikroflory. Zároveň potlačuje množení patogenních organismů.

Probiotika - ty druhy bakterií, které jsou prospěšné pro fungování organismu.

Respirační – dýchací, souvisící s dýcháním

Silice – tekuté lipofilní látky, nejčastěji tvořené terpeny, aldehydy, alkoholy, ketony, kyselinami, estery. Se silicemi se setkáváme v rostlinách, typické jsou pro čeledě borovicovité, hluchavkovité, zázvorníkovité, rutovité, myrtovité aj.

Slizové látky – přírodní látky obsažené v některých druzích rostlin, které mají uklidňující účinky na různé sliznice potkaního těla, hlavně však na žaludek.

Sliznice – výstelka endodermálního původu, která je tvořena vazivem a epitelem, resp. svalovou tkání. Pokrývá vnitřní stěny orgánů a některé vnější prostory dutin.

Spirochety – gramnegativní bakterie charakteristického tvaru – jsou dlouhé a spirálovité. Jsou zodpovědné za leptospirózu, spirochetózu.

Stafylokok – bakterie žijící na kůži a sliznicích potkana. Velká část potkanů může být nosičem některého druhu stafylokoků bez toho, že by vykazovala jakékoliv známky onemocnění. Infekce se může projevit po oslabení imunity nebo poranění kůže.

Steroidy – polycyklické lipidy složené ze čtyř uhlíkových kruhů. Různé steroidy se liší funkčními skupinami připojenými k těmto kruhům. Jde o biologicky aktivní sloučeniny, v živých organismech mají strukturní a regulační funkci.

Steroly – rostlinné sloučeniny, které snižují hladinu cholesterolu v krvi a částečně blokují absorpci cholesterolu v trávicím traktu. Nacházejí se v některých druzích ovoce, zeleniny, v ořechách, semenech, luštěninách, rostlinných olejích. Mezi steroly patří i cholesterol (součást membrán buněk, prekursor veškerých steroidů v těle), ergosterol v rostlinách jako prekursor vit. D, koprosterol ve stolici jako výsledek bakteriální redukce cholesterolu

Streptokoky – skupina bakterií způsobující infekční onemocnění potkana, hlavně horních dýchacích cest.

Tříslovina – chemická organická sloučenina, která se nachází v mnohých rostlinách

Tubární katar – zánět jakéhokoliv orgánu trubicovitého tvaru, např. Eustachovy trubice.

Urogenitální trakt – močové ústrojí a pohlavní orgány

Vitamin – organická složka potravy, která sice není zdrojem energie a není ani stavební látkou, ale i tak je pro život potkana nepostradatelný. Většina vitamínů se podílí na procesech látkové přeměny.

Živice – souhrnné označení pro organické kapaliny, které jsou vysoko viskózní.